

EurEau

Zpráva ze zasedání komise EurEau pro pitnou vodu EU1

Radka Hušková

Ve dnech 7.–9. 11. 2018 se konal kongres EurEau ve městě Limassol (Kypr). V rámci kongresu probíhala individuálně zasedání jednotlivých pracovních skupin, další část byla společná pro všechny účastníky a byla zaměřena na inovativní řešení ve vodním hospodářství.

Pracovní skupiny EU1 pro pitnou vodu se zúčastnilo 32 členů EU1 z 28 členských států, Jos van den Akker – koordinátor EU1, za sekretariát EurEau byla přítomna Carla Chiaretti a Bertrand Vallet, po část jednání byl přítomen prezident EurEau Bruno Tisserand, generální sekretář Oliver Loebel a Caroline Green, odpovědná za komunikaci v EurEau.

Úvodem byl odsouhlasen zápis z minulého jednání a program zasedání. Úvodem jako obvykle seznámila přítomné Carla Chiaretti s aktuálním děním v Bruselu, které může ovlivňovat sektor vodního hospodářství. Jedná se zejména o Brexit, volby na národní úrovni a chystané volby do Evropského parlamentu 23.–26. 5. 2019. Informovala o projednání rozpočtu EurEau do roku 2020. Dalšími tématy diskutovanými v Bruselu je jednotná zemědělská politika (CAP), velmi důležité je projednávání novelly směrnice pro pitnou vodu a opětovné využívání vody (water reuse). Vyzvala přítomné k aktivnímu přístupu k projednávání směrnici pro opětovné využívání vody. Informovala o pokraču-

jících jednáních a veřejné konzultaci k Rámcové směrnici o vodě (WFD). K tématu „hnojiva a Směrnice o hnojivech“ uvedla, že aktuálně byl zablokován trialog jednání – problémem je limit pro kadmium. Na začátku listopadu by měl být zahájen trialog k jednorázovému používání plastů. Carla Chiaretti informovala závěrem o činnostech pracovních skupin.

Dalším velmi důležitým bodem byla **novela směrnice pro pitnou vodu (DWD)**. Tohoto bodu se ujala Claudia Castell-Exner. Nejprve poděkovala všem členům EU1 za obrovskou spolupráci a lobbying. Uvedla, že je velmi obtížné diskutovat se členy EP, neboť to jsou politici, nikoliv odborníci.

EP prosazoval nejen ochranu zdraví, ale i poskytování přístupu k pitné vodě – diskuse ke čl. 1 DWD. Čl. 4.2. DWD je nový a týká se ztrát vody. Členské státy by si měly stanovit národní limit ztrát vody a ten by měl být dosažen do 31. 12. 2022. Diskutovala se problematika mikroplastů – na úrovni EU by měla být během 12 měsíců stanovena metodika. Jedná se o reakci ke

stanovisku EurEau, kde se mimo jiné konstatuje, že neexistuje jednotná metodika v rámci EU, jednorázově prezentované výsledky nejsou porovnatelné. K problematice mikroplastů je naplánován v Bruselu workshop, kde by měla rakouská společnost pro životní prostředí (EPA) prezentovat gastroenterologickou studii týkající se vlivu mikroplastů.

Čl. 12 byl rozšířen o čl. 12a, kterým se do DWD vrací možnost uplatnění časově omezených výjimek z kvality dodávané vody.

Výsledek hlasování v Evropském parlamentu k DWD 23. 10. 2018 je základem pro další vyjednávání v Radě Evropy. Pro příští jednání byla zpracována další varianta DWD, kde je vypuštěno sledování parametrů Nonylphenol, PFAS a PFASs Total (suma per- a polyfluoralkylovaných sloučenin), je ponecháno sledování PFOA (perfluorooktanová kyselina) a PFOS (perfluorooktan sulfan). Nové parametry (Beta-estradiol, Bisphenol A, Nonylphenol, PFAS a PFASs – Total jsou uvedeny v příloze E jako sledované (watch list), bez stanovených limitů v pitné vodě. Dle posledních informací se vyjednávání pod rakouským předsednictvím EU vyvíjejí slibně.

Dalším významným projednávaným tématem byla **Společná zemědělská politika** (CAP). V souvislosti s tímto tématem je zpracován EurEau dokument, který reaguje na aktuální stav. Mimo jiné se v něm uvádí: „Voda je klíčovým zdrojem pro zemědělský sektor. Bez odpovídajícího množství a kvality vody nemůže existovat žádné zemědělství. Kontrola znečištění u zdroje má zásadní význam, zejména pokud jde o zemědělství. Zpráva o stavu evropských vod, kterou Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) zveřejnila v červenci 2018, jasně ukazuje, že emise ze zemědělství jsou jednou z hlavních příčin nedosažení dobrého stavu vod v EU. I když je Společná zemědělská politika (CAP) finančním nástrojem a nikoliv nástrojem politickým, musíme zajistit, aby zemědělství nepodporovalo praktiky, které mají nepříznivý účinek na dosažení cílů vodohospodářských právních předpisů EU, jako je Rámcová směrnice o vodě (WFD) a Směrnice o podzemních vodách (GWD).“ Dokument uvádí, že cíle CAP by měly být přesnější a ambicióznější s lepším propojením s platnými právními předpisy vodního hospodářství. Článek 28 návrhu CAP zdůrazňuje povinnost členských států vytvořit ekologické programy jako součást prvního pilíře a jako alternativu k současným „ekologickým opatřením“. To znamená, že členské státy musí stanovit možná environmentální/klimatická opatření, která zemědělci musí uplatňovat, aby získali další podporu. Pokud však členské státy tuto skutečnost nebudou brát vážně a nebudou přijata opatření, která jsou pro zemědělce zajímavá a zároveň budou účinná, vystavujeme se riziku, že nedojde k žádným pozitivním změnám v ekosystému.

K tématu **sucho** byla přítomnými prezentována opatření ke zmírnění dopadů sucha v jednotlivých členských státech. Přítomní se shodli, že léto 2018 bylo extrémně suché ve všech částech Evropy, ve všech členských státech byla nastavena víceméně regionální opatření ke zmírnění dopadů sucha.

Udržitelné používání pesticidů – EK zveřejnila zprávu o plnění Národních akčních plánů a vývoj při implementaci Směrnice 2009/128/EC o udržitelném používání pesticidů. EP v současnosti pracuje na připomínkách a komentářích k této zprávě.

V říjnu 2018 byla zveřejněna „Studie podporující přehodnocení právních předpisů EU o přípravcích na ochranu rostlin a reziduí pesticidů“. Studie poskytuje analýzu legislativního rámce problematiky pesticidů. Jedná se o dvě nařízení: nařízení (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a nařízení (ES) č. 396/2005 o reziduích pesticidů v potravinách a krmivech. Studie hodnotí účinnost, efektivnost, relevanci a přidanou hodnotu těchto nařízení v EU. Analýza vychází z případových studií a rozsáhlých konzultací. Veřejné konzultace se zúčastnilo téměř 10 000 občanů EU. Studie zjistila, že obě nařízení jsou celkově efektivní a relevantní. Nařízení umožňují vyšší

úroveň harmonizace v členských státech, která zvyšuje fungování vnitřního trhu a ochranu zdraví spotřebitelů. Přesto zde existuje prostor pro zlepšení.

Strategický přístup k léčivům v životním prostředí – EK dosud nepředložila dokument týkající se strategického přístupu k léčivým přípravkům v oblasti životního prostředí. Komise stručně odpověděla EurEau, že dokončují práci a lze předpokládat, že nizozemský přístup k problematice léčiv by mohl být příkladem pro DG ENV, na kterém by mohla EK založit svou práci.

Nizozemský dokument prezentovaný jako řetězový přístup ke snížení reziduí léčiv ve vodě uvádí, že lidé v Nizozemsku berou stále více léků. Po průchodu tělem se zbytky léčiv vyloučí, vstoupí do kanalizace a nakonec skončí v povrchové vodě. Odhaduje se, že nejméně 140 tun zbytků léčiv ročně (bez metabolitů a rentgenových kontrastních látek) se vypustí do povrchových vod prostřednictvím městských ČOV.

Z ČOV odtékají také malá množství antibiotik, což vytváří potenciál, aby takto dotované vody působily jako zásobník pro bakterie s antibiotickými rezistenčními geny (AMRs). Farmaceutické zbytky se také nacházejí v pitné vodě – nepochybně v tak malých množstvích, že lze vyloučit jakékoliv škodlivé účinky.

Odhaduje se, že do kanalizace je každoročně spláchnuto nejméně 30 tun kontrastních látek. Tyto látky jsou podávány ve vysokých dávkách, jsou mobilní a snadno procházejí úpravou odpadních vod. Celkově tato média nepředstavují ekologický problém, protože se jedná o látky přiměřeně inertní, ovlivňují organismy pouze ve vysokých koncentracích. Hrozí ale nebezpečí, že tyto látky budou v životním prostředí kumulovány, protože se snadno neodbourávají.

Očekává se, že dopad zbytků léčiv ve vodě vzroste.

Dokument rozlišuje různé kategorie rizikových znečišťujících látek – zahrnuje různé druhy farmaceutických látek a přípravků:

- léky: zejména léky proti bolesti, protizánětlivé léky, léky na kardiovaskulární onemocnění a cukrovku a současně antidepresiva;
- antibiotika používaná v humánní a veterinární medicíně;
- další veterinární léčiva.

Vpouštěné znečišťující látky zahrnují také průmyslové látky, jako jsou:

- nanočástice;
- retardéry hoření;
- mikroplasty.

Vedle individuálních účinků mohou mít nepříznivé dopady na životní prostředí i „chemické koktejly“ těchto látek.

K této problematice by měl být nastaven komplexní přístup skládající se z postupných kroků. V Nizozemsku byl zahájen implementační program do roku 2022 a představuje úzkou spolupráci všech zúčastněných stran. Některá opatření se provádějí v jednotlivých fázích řetězce jako je vývoj a povolení, předpis a použití, zpracování odpadu a odpadních vod. Jiné akce zahrnují řetězec jako celek. V celém řetězci činností je nezbytné zajistit monitoring zbytků léčiv. Velmi důležitou roli hraje osvěta a komunikace.

Po skončení samostatného jednání komise EU1 proběhla **konference** všech přítomných členů EurEau, kde byly prezentovány **inovativní vodohospodářské projekty** v rámci jednotlivých vodohospodářských asociací. Tato část jednání EurEau byla společná a informuje o ní Ing. Ondřej Beneš na předchozí straně ve svém příspěvku Zasedání představenstva a valné hromady EurEau.

Ing. Radka Hušková

Pražské vodovody a kanalizace, a. s.

předsedkyně odborné komise laboratoří SOVAK ČR